

Frogn kommune

Enhet for teknisk drift og forvaltning

Solbukta Vel v/Gro Lund
Skytterveien 13
1455 NORDRE FROGN

Deres ref.

Vår ref.
17/02939-6

Saksbehandler
Pernille Sandemose

Dato
27.04.2018

Orientering om høring - Forslag til ny lokal forskrift om forbud mot utslipp av båtseptik

Forslag til ny lokal forskrift om forbud mot utslipp av septik i sjøområdet fra skip, inkludert fritidsfartøy m.m. Frogn kommune

Hovedutvalget for miljø-, plan- og byggesaker i Frogn har i møte 29.01.18 vedtatt å sende forslag til ny lokal forskrift om forbud mot utslipp av septik i sjøområdet fra skip, inkludert fritidsfartøy m.m. ut til høring. I samme møte ble det bestemt at en utredning av etablering av nytt septikmottak ved Vindfangerbukta, skulle følge saken.

Hovedutvalget for miljø-, plan- og byggesaker i Frogn har i møte 05.03.2018 vedtatt at et septikmottak for fritidsbåter skal lokaliseres i/eller ved Vindfangerbukta før 1. juli og etableres så snart som mulig, senest innen 1. september.

Forbudet vil dermed ikke tre i kraft før nytt septikmottak er etablert.

Nesodden kommune har tilsvarende forslag til revidert forskrift om forbud mot utslipp av båtseptik ute til høring nå.

Begrunnelse for ny forskrift

Vannområdet PURA har tatt initiativ til å komme fram til en felles forskrift for kommunene Ås, Frogn, Oppegård og Nesodden. Samarbeid på tvers av kommunegrensene om dette kan gjøre det lettere å oppnå målet om en renere Oslofjord. PURA har et ansvar for å mane til handling i sine eierkommuner ved å sikre innføring av viktige tiltak for et bedre vannmiljø.

Septik fra fritidsbåter inneholder høye konsentrasjoner av næringsstoffer og smittestoffer. Dette vil kunne påvirke vannkvaliteten i negativ grad, også med mulig oppblomstring av giftproduserende alger. I tillegg medfører utslipp av båtseptik estetisk forurensning.

Nesodden kommune har allerede innført forbud mot utslipp av denne type septik (og reviderer denne), og i Morsa vannområde har Vestby kommune innført forbud. Det er ønskelig at også kommunene Ås, Frogn, Oppegård og Nesodden innfører et

Postadresse
Postboks 10
1441 Drøbak

Besøksadresse

Telefon 64 90 60 00
Telefaks

Org.nr. 963 999 089
Bankgiro 1617.07.02720

postmottak@frogn.kommune.no www.frogn.kommune.no

totalforbud, slik at samtlige eierkommuner med kystlinje i PURA håndhever et forbud mot tømning av septik fra fritidsbåter.

Frogn kommune har i dag septikmottak for båt ved Sjøstjernen i Gjestehavna og mottaket på Kommunebrygga vil flyttes til et mer egnet sted. Det er vedtatt at det skal etableres et nytt mottak i området i/eller ved Vindfangerbukta. Det skal i tillegg, i samarbeid med nabokommunene, utredes om det bør opprettes et mottaksanlegg for båtseptik til Bunnebotn, i tilknytning til marinaene der.

Varsel og høring om forskrift

I medhold av forvaltningsloven § 37 er ovennevnte forskrift lagt ut på høring. Det forhåndsvarsles samtidig om mulige endringer.

Høringsfrist:

11. juni 2018

Send inn uttalelse til forslaget om innføring av ny forskrift:

enten

- via digitalt høringsskjema (www.frogn.kommune.no/horinger)

med

- e-post til postmottak@frogn.kommune.no

eller

- per brev til Frogn kommune, postboks 10, 1441 Drøbak.

Merk uttalelsen med sak 17/02939.

Videre saksgang

Etter at høringsfristen er gått ut vil det bli lagt frem ny sak for hovedutvalget for miljø-, plan- og byggesaker og kommunestyret, dette vil skje tidligst i august/september i år.

Pernille Sandemose

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Forslag til forskrift om forbud mot utslipp av båtseptik, Frogn kommune

Opprop mot utslipp av båtseptik fra vannområde Horten

Kloakkutslipp fra fritidsfartøy_Sjøfartsdirektoratet_20120530

notat tekst felles saksfremstilling_båtseptik_endelig til kommunene_20171102

Mottaker:		
Drøbak Vel	Badehusgata 6	1440 DRØBAK
Drøbak Båtforening	v/Tom Kristiansen, Harestien 13	1440 DRØBAK
Vindfangerbukta	Postboks 149	1440 DRØBAK
Båtforening		
Norsk Ornitologisk	Postboks 1041	0104 OSLO
Forening avd. Oslo	sentrum	
og Akershus		
Oslofjordens	Vaterlandsveien 23	3470
Friluftsråd		SLEMMESTAD
Husviken Båt og	Husvikveien 21	1443 DRØBAK
Fritid AS		
Garderfeltet	Toppen 14	1169 OSLO
Båtforening		
Miljødirektoratet	Postboks 5672, Sluppen	7485 TRONDHEIM
Ås kommune	Postboks 195	1430 ÅS
Solbukta	P A Holmsvei 25A	1164 OSLO
båtforening v/Jarl		
Guld		
Solbukta Vel v/Gro	Skytterveien 13	1455 NORDRE
Lund		FROGN
Vestby kommune	Postboks 144	1541 VESTBY
Oppegård kommune	Pb. 510	1411 KOLBOTN
Arbeidsutvalget i	Kleivavn 96	1455 NORDRE
IHVA v/Olaf		FROGN
Holmsen		
Torkildstranda	Vårstigen 20	1444 DRØBAK
Båtforening		
NOF OA	Postboks 1041	0104 OSLO
	Sentrum	
Asker kommune	Postboks 353	1372 ASKER
Oscarsborg	Ullerudkroken 13	1447 DRØBAK
Båtforening v/Tor		
Egil Walter		
Fiskeridirektoratet	Postboks 185	5804 BERGEN
	Sentrum	
Oslo kommune		
bymiljøetaten v/		
Ellen Løvseth		
Bærum kommune	Bærum kommune	1304 SANDVIKA
Divestore Gylte	Vindfangerveien 3	1443 DRØBAK
Dykkersenter AS		
Ytre Hallangspollen		
Vel v Bjørn Erik		
Østli		
Forum for Natur og	Storgata 28 A	0184 OSLO
Friluftsliv i		
Akershus, c/o Oslo		

og Omland
Friluftsråd
Norsk ornitologisk
forening – avd.
Drøbak/Frogn
NOF-Drøbak Frogn
lokallag
Frogn og
nesoddmarkas
venner
Langebåt vel
Hallangspollen vel
Marikova vel
Solbergstrand vel
Båtstø Vel
Naturvernforbundet
Fylkesmannen i
Oslo og Akershus -
miljøvernavdelingen
Kystverket Sørøst
Akershus
Fylkeskommune for
plan, næring og
miljø
Oslo og Omland
Friluftsråd

Solheimveien 50   1471 Lørenskog

Postboks 8111 Dep   0032 OSLO

Postboks 1502   6025 ÅLESUND

Storgata 28A   0184 OSLO

Forskrift om forbud mot utslipp av septik i sjøområder fra skip inkl. fritidsfartøy m.m. i Frogn kommune.

Fastsatt av Frogn kommunestyre den ... i medhold av lov om skipssikkerhet §§ 31, 55 og 56, forskrift om miljømessig sikkerhet for skip og flyttbare innretninger § 10, lov om fritids- og småbåter § 38, lov om vern mot forurensninger og om avfall §§ 9, 73 og 78, forurensningsforskriften § 23-2.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder alle skip inkl. fritidsfartøy innenfor Frogns kommunegrenser.

Forskriften gjelder ikke skip som er sertifisert for internasjonal fart og som enten har bruttotonnasje 400 eller mer, eller som er sertifisert til å føre mer enn 15 personer, jf. forskrift om miljømessig sikkerhet for skip og flyttbare innretninger § 10.

§ 2. Formål

Forskriftens formål er å hindre utslipp av septik i Indre Oslofjord vest og Bunnefjorden.

§ 3. Definisjoner

I denne forskrift betyr:

1. Skip: Ethvert fartøy, herunder lektere, flyttbare plattformer under forseiling og fritidsfartøy.
2. Septik:
  - 2.1. Utslipp fra enhver form for toaletter.
  - 2.2. Utslipp fra rom som benyttes til medisinske formål (skipsapotek, skipshospital mv.)
3. Gråvann: Utslipp av vaskevann o.l.

§ 4. Ansvar

Skipets fører er ansvarlig for at bestemmelsene i denne forskrift overholdes.

§ 5. Forbud mot utslipp

Det er forbudt å slippe ut septik i vassdrag og sjøområder fra skip inkl. fritidsfartøy.

Forbudet omfatter ikke utslipp av gråvann.

§ 6. Myndighet

Myndighet etter denne forskrift delegeres fra kommunestyret til rådmannen v/ kommunalsjef miljø, eiendom og teknisk drift.

§ 7. Forurensningsgebyr

For å sikre at bestemmelsene i denne forskriften blir gjennomført, kan Sjøfartsdirektoratet eller den Klima- og miljødepartementet bemyndiger fastsette tvangsmulkt til staten i medhold av forurensningsloven § 73, eller overtredelsesgebyr til kommunen i medhold av lov om skipssikkerhet §§ 55 og 56.

§ 8. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskrift straffes i henhold til forurensningsloven § 78.

§ 9. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft ...

Opprop fra vannområde Horten – Larvik

Tømming av septik fra fritidsbåter.

Dato: 16.02.2016

Det slippes ut flere tusen liter kloakk fra fritidsbåter hvert år langs kyststrekningen i Norge. Et stadig økende antall fritidsbåter i vår skjærgård er en belastning for vannmiljøet, og kan være en smittekilde for mennesker og trussel for det marine liv.

Harmonisering av regelverket mellom nordiske land på tømming av båtseptik.

- **Sverige:** totalforbud mot å tømme båtseptik fra 2015.
- **Danmark:** forbudt å tømme innenfor 12 nautiske mil, påbudt med dekksgjennomføring på alle fra 2000 båt modeller.
- **Finland:** innførte totalforbud i 2000 mot tømming av kloakk fra fritidsbåter i sjøen.
- **Norge:** forbudt å tømme innenfor 300 m fra land.

I Norge har følgende kommuner innført restriksjoner angående tømming av båtseptik:

- Vestby og Nesodden har innført tømmeforbud.
- Bærum kommune har forbud innenfor øyene og ellers 300m grense utenfor.
- Kommunene Hvaler og Fredrikstad har forbud mot utslipp som følge av Ytre Hvaler nasjonalpark i 2009.

M/S Latrine kampanjen 2012

M/S Latrine var en informasjonskampanjen i regi av det skandinaviske interreg-prosjektet "**Hav møter land**", et samarbeid mellom 26 offentlige etater og organisasjoner fra Norge, Sverige og Danmark. Det nordiske samarbeidsprosjektet var et FoU prosjekt for felles forvaltning av Kattegat og Skagerrak. MS Latrine kampanjen pågikk i Oslofjorden sommeren 2012. Året før hadde Sverige samme kampanje langs vestkysten.

M/S Latrine tilbød tømming av septiktanker hos fritidsbåter, og drev holdningsarbeid mot tømming i sjøen. En spørreundersøkelse ble gjennomført under kampanjen og oppsummeres følgende:

- *Det var et klart behov for flere lett tilgjengelige og tilrettelagte tømmestasjoner for fritidsbåter.*
- *Bedre informasjon om hvor tømmestasjonene befinner seg, og tydelig merking vil føre til at flere båteiere med dekksgjennomføring vil tømme båtkloakken sin på en mer miljøvennlig måte.*
- *Hele 72 % av de spurte visste ikke hvordan symbolet for tømmestasjon ser ut.*
- *Det må komme et krav fra myndighetene, og at båtprodusenter bør utstyre båter med dekksgjennomføring ved levering.*

Det var en stor andel som ikke hadde dekksgjennomføring. Her antar vi at bedre informasjon om hvordan og eventuelt hvor man kan få utført denne type service i Norge, vil føre til flere båter med dekksgjennomføring i tiden framover.

Vannområdet oppfordrer til følgende:

- Harmonisering av regelverket for de nordiske land når det gjelder septiktømming fra fritidsbåter.
- Etablere flere tømmestasjoner for båtseptik fra fritidsbåter.
- Arbeide for bedre formidling og informasjon om tømmestasjoner
- Kreve at båtprodusenter leverer båter med dekksgjennomføring for tømming av septik.

Styringsgruppa i vannområdet Horten-Larvik står samlet om dette oppropet. Vi vil med dette anmode alle andre kystkommuner rundt Oslofjorden til å gjøre det samme, for å sette temaet på politisk dagsorden.

Med hilsen

Vannområde Horten-Larvik

Leder for styringsgruppen

Ordfører Larvik kommune

iht liste

Kloakkutslipp fra fritidsfartøy - informasjonsskriv

Båtsesongen er i full gang. I denne forbindelse har Sjøfartsdirektoratet utarbeidet et info-skriv om hvilke regler som gjelder for utslipp av kloakk fra fritidsfartøy.

Samtidig ønsker vi å oppfordre alle til å benytte de mottaksanlegg for kloakk som finnes i dag. Vi har informasjon om mottaksanlegg i en rekke kommuner, men ikke en full oversikt.

Vi ber dere om bistand til å videreformidle den vedlagte informasjonen om regler og mottaksanlegg for kloakk fra fritidsfartøy.

Med hilsen

Olav Akselsen
sjøfartsdirektør

Nora Olsen-Sund
avdelingsdirektør

Vedlegg:
Info-skriv om kloakk fra fritidsfartøy

Adresseliste:
Kommunene
Norboat
Kongelig Norsk Båtforbund
Norges Seilforbund
Skjærgårdstjenesten

Kloakk fra fritidsbåter

Utslipp av kloakk fra fritidsbåter er en kilde til utslipp av næringsstoffer og smittestoffer i tillegg til at det kan medføre estetisk forurensning.

Sjøfartsdirektoratet vil her gi opplysninger om hvilke regler som gjelder for utslipp av kloakk fra fritidsfartøy. I tillegg vil vi opplyse om at det finnes mottaksanlegg for kloakk i mange kommuner.

Vi oppfordrer alle til å bruke mottaksanlegg der det er mulig.

Regler om utslipp av kloakk fra fritidsfartøy:

Det er forbud mot tømning av kloakk i vassdrag.

I sjø er det forbud mot utslipp av kloakk innenfor en avstand av 300 meter fra land.

Reglene finnes i forurensningsforskriften (forskrift 1. juni 2004 nr. 931) kapittel 23.

Egne regler i enkelte kommuner:

Noen kommuner har innført strengere eller lempeligere krav til tømning av kloakk.

Kommunene Nesodden og Vestby i Akershus har forbud mot utslipp av kloakk fra skip, inkludert fritidsfartøy.

Bærum kommune i Akershus har forbud mot utslipp av kloakk innenfor øyene. Utenfor øyene gjelder 300 meters regelen.

Kommunene Hvaler og Fredrikstad i Østfold har forbud mot utslipp av kloakk til sjø som følge av opprettelsen av Ytre Hvaler Nasjonalpark i 2009. Forbudet gjelder bare for kystlinjen som ligger i nasjonalparken.

Brønnøy kommune i Nordland har samme forbud som følger av forurensningsforskriften (300 meter fra land), men med lempeligere krav for skip, inkl. fritidsfartøy, mindre enn 35 fot.

Skip, inkl. fritidsfartøy, mindre enn 35 fot har kun forbud mot utslipp av kloakk innenfor 300 meter fra land i følgende områder:

- offentlige badeplasser
- havnebasseng
- marina-anlegg.

Mottaksanlegg:

Det finnes mottaksanlegg for kloakk i mange kommuner, blant annet i følgende kommuner:

Indre Oslofjord: Oslo, Nesodden, Asker, Bærum og Vestby

Ytre Oslofjord: Tønsberg og Sarpsborg

Sørlandet: Risør, Arendal, Grimstad, Kristiansand

Vestlandet: Bergen

Innlandskommuner: Hamar og Ringesjø

Prosjekt PURA: “Vannområdet Bunnefjorden med Årungen- og Gjersjøvassdraget”

Til: Kommunene Ås, Frogn, Oppegård og Nesodden
Fra: Anita Borge, vannområdeleder
Kopi: -
Dato: 02.11.2017
Emne: Forbud mot utslipp av båtseptik fra fritidsbåter. Felles saksfremstilling i kommunene Ås, Frogn, Oppegård og Nesodden 2017/2018

Forbud mot utslipp av båtseptik fra fritidsbåter i PURA: Tekst i felles saksfremstilling

1) Sammendrag

Styringsgruppen i PURA vedtok våren 2016 at vannområdets eierkommuner med kystlinje skulle vurdere innføring av forbud mot tømning av septik fra fritidsbåter. Samtidig skulle mulighetene for etablering av anlegg for tømning av septiken utredes.

I vedtak etter behandling i Follorådet ble PURA bedt om å utarbeide felles sak i de aktuelle kommunene Ås, Frogn, Oppegård og Nesodden.

Saken gir:

- informasjon om utfordringene med båtseptik i PURAs vannområde
- forslag til forbud mot tømning av septiken
- beskrivelse av muligheter for etablering av mottaksanlegg for båtseptik
- vurdering av et skrågvaskeanlegg i vannområdet PURA

2) Bakgrunn for saken

Vannområdet Horten-Larvik kom våren 2016 med en henstilling om tilslutning til opprop mot utslipp av septik fra fritidsbåter i Oslofjorden (vedlegg 1). Henstillingen var ønsket behandlet i styringsgrupper/vannområdeutvalg i vannområdene som grenser til Oslofjorden.

PURAs styringsgruppe behandlet oppropet, så positivt på initiativet og ønsket å støtte dette. I henhold til PURAs mandat skal vannområdet jobbe frem gode løsninger for forbedring og opprettholdelse av vannkvaliteten. PURA har et ansvar for å mane til handling i sine eierkommuner ved å sikre innføring av viktige tiltak for et bedre vannmiljø.

Nesodden kommune har allerede innført totalforbud mot utslipp av denne type septik, og i Morsa vannområde har Vestby kommune innført totalforbud. Det er ønskelig at også kommunene Ås, Frogn, Oppegård og Nesodden innfører et

totalforbud, slik at samtlige eierkommuner med kystlinje i PURA håndhever et forbud mot tømning av septik fra fritidsbåter.

Saken ble behandlet i Follorådet 02.09.2016. Vedtaket fra Follorådet var:

1. *Follorådet stiller seg positive til initiativet fra PURA, vannområdet Bunnefjorden med Årungen- og Gjersjøvassdraget, til innføring av forbud mot tømning av septik fra fritidsbåter i marint område for kommunene Ås, Frogn og Nesodden.*
2. *Det utarbeides en felles sak i de aktuelle kommuner om innføring av forbud mot utslipp av båtseptik. Saksfremstillingen skal også inneholde en vurdering av etablering av anlegg for tømning av båtseptik i PURAs område.*

Nesodden kommunes forskrift om septikutslippsforbud kan brukes som en mulig juridisk forankring av forbudet.

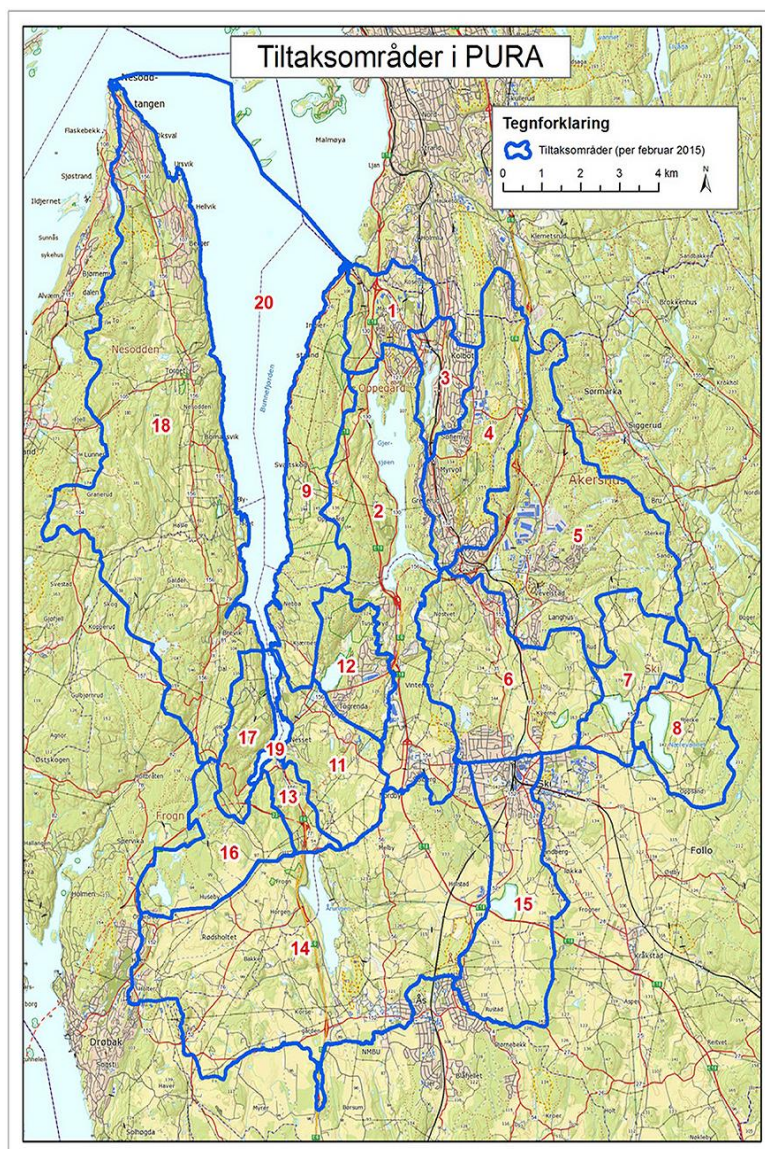
Etter behandling i prosjektgruppen i PURA etablerte temagruppe Biologi/limnologi en egen ad hoc-gruppe. Denne har i tre møter kommet med innspill til løsninger for mottak av båtseptik. Det er også foretatt en vurdering av å etablere et anlegg for skrågvask i PURA.

3) Bunnebotn og Bunnefjorden – båtliv og sårbarhet

Bunnebotn (indre del av Bunnefjorden) og Bunnefjorden utgjør de marine tiltaksområdene i PURA, nr. 19 og 20 i figur 1. Sammen med resten av Oslofjorden utgjør områdene et aktivt område for fritidsbåter. Det er anslagsvis rundt 1400 båter som har fast tilhold i Bunnefjorden og Bunnebotn. Over halvparten av disse har en septikbeholder. I tillegg kommer tilreisende båter.

Bunnefjorden er adskilt fra Vestfjorden med en bred terskel som går på ca. 50 meters dyp mellom Nesoddtangen og Bygdøy. Denne terskelen hindrer i lange perioder utskifting av bunnvannet i Bunnefjorden og det er tidvis dårlig vannkvalitet og oksygensvinn i dypere vannsjikt. Økologisk tilstand er vurdert til dårlig, ref. [PURAs faktaark](#).

All tilførsel av forurensende stoffer, som septik fra fritidsbåter, er derfor svært uheldig, og vil kunne hindre måloppnåelse om god kjemisk og økologisk tilstand i disse tiltaksområdene.

Vannområdet PURA er inndelt i følgende tiltaksområder:

Gjersjøvassdraget:

2. Gjersjøen
3. Kolbotnvann
4. Greverudbekken
5. Tussebekken / Tussetjern
6. Dalsbekken
7. Midtsjøvann
8. Nærevann

Årungenvassdraget:

14. Årungen
15. Østensjøvann

Bunnefjorden:

1. Gjersjøelva
9. Ås/Oppegård til Bunnefjorden
11. Fålebekken/Kaksrudbekken
12. Pollevann
13. Årungenelva
16. Bonnbekken
17. Frogn til Bunnebotn
18. Frogn/Nesodden til Bunnefjorden
19. Bunnebotn
20. Bunnefjorden

Figur 1: PURA: Vannområdet Bunnefjorden med Årungen- og Gjersjøvassdraget. Tiltaksområde 19 og 20 utgjør hhv. Bunnebotn (indre del av Bunnefjorden) og Bunnefjorden.

4) Septik fra fritidsbåter

Septik fra fritidsbåter inneholder høye konsentrasjoner av næringsstoffer og smittestoffer. Dette vil kunne påvirke vannkvaliteten i negativ grad, også med mulig oppblomstring av giftproduserende alger. I tillegg medfører utslipp av båtseptik estetisk forurensning.

Sjøfartsdirektoratet sendte i 2012 ut et informasjonsskriv om utslipp av septik fra fritidsbåter, ref. vedlegg 2. Her oppfordres det til at fritidsbåter benytter mottaksanlegg for båtseptik.

Nesodden kommune innførte ved egen lokal forskrift forbud mot tømning av septik fra skip inkl. fritidsfartøy i 2003, ref. vedlegg 3. Forbudet ble innført etter et innledende arbeid i Fagrådet for vann- og avløpsteknisk samarbeid i indre Oslofjord, der deltakerkommunene ble oppfordret til å innføre gode grep mot tømning av båtseptik. Formidling av erfaringer fra tømmestasjoner på Nesodden har inngått i ad hoc-gruppe Båtseptik sitt arbeid.

5) Anlegg for tømming av septik fra fritidsbåter

a) Type

Det er to aktuelle løsninger for mottak av septik fra fritidsbåter:

1) Septik pumpes direkte til kommunalt avløpsnett

2) Septik oppbevares i tanker og renses på stedet

Løsning 1) krever at mottaksanlegget legges til et område med kommunalt avløpsnett. For løsning 2) er det, etter det ad hoc-gruppen har erfart, kun én aktør på det norske markedet som leverer utstyr for oppbevaring og rensing av septiken:

Biovac.

Biovac har presentert sin løsning for ad hoc-gruppen. Løsningen var til dels lite utviklet og foreløpig ikke tilpasset septik fra fritidsbåter.

Nesodden kommune har mottak med løsning 1), der septik pumpes direkte til kommunalt avløpsnett. På møte i ad hoc-gruppen delte kommunen sine erfaringer med løsningen både mht. beliggenhet av pumpestasjoner, bruk, rutiner for tilsyn og service på anleggene. Nesodden kommune har gode erfaringer med mottak av septik fra fritidsbåter på sine mottaksstasjoner.

Konklusjon: Ad hoc-gruppen anbefaler et mottaksanlegg for båtseptik der septiken pumpes direkte til kommunalt avløpsnett. Erfaringer fra Nesodden kommune tas inn i det videre arbeidet med utvelgelse av type mottaksanlegg.

b) Beliggenhet

I. Eksisterende anlegg

I PURAs område finnes det tømmeanlegg for båtseptik fra fritidsbåter på Oksval, Nesodden. I tillegg har Nesodden tømmeanlegg på Steilene og Fagerstrand (vannområde Indre Oslofjord Vest), Frogn kommune har to tømmeanlegg i Drøbak gjestehavn (vannområde Morsa) og Vestby kommune har tømmeanlegg i Son gjestehavn (vannområde Morsa). I vannområde Oslo finnes tømmeanlegg i Bestumkilen, Frognerkilen, ved Hovedøya og i Paddehavet.

Figur 2 gir en oversikt over tømmestasjoner for båtseptik pr. august 2017.

Figur 2. Tømmestasjoner for septik fra fritidsbåter i indre Oslofjord pr. 2017:

Son Gjestehavn, Vestby

Drøbak Gjestehavn, Frogn

Fagerstrand og Oksval, Nesodden

Steilene, Nesodden

Bestumkilen, Frognerkilen, Hovedøya og Paddehavet, Oslo

II. Etablering av nytt mottaksanlegg i PURA

Før et forbud mot tømning av septik fra fritidsbåter innføres i PURAs vannområde bør et anlegg for mottak av septiken være ferdigstilt. Dette vil bidra til at et tømmeforbud i størst mulig grad respekteres av båteierne.

Ad hoc-gruppen har vurdert gunstig beliggenhet for et mottaksanlegg på bakgrunn av følgende faktorer:

- tilstedeværelse av/mangel på kommunalt avløpsnett
- eksisterende mottaksanlegg
- logistikk (hvilke ruter kjører fritidsbåtene m.m.)
- hensiktsmessighet for båteierne

Konklusjonen er at marinaene innerst i Bunnefjorden utgjør en gunstig beliggenhet for et mottaksanlegg. Området har bryggeplasser for et stort antall fritidsbåter og har kommunalt avløpsnett. Med lett tilgjengelighet vil tømning kunne skje i forbindelse med båtturens start eller avslutning.

Konklusjon: Et mottaksanlegg for båtseptik legges til indre del av Bunnefjorden (Bunnebotn), i tilknytning til en av marinaene der. Nøyaktig beliggenhet må utredes nærmere.

Alternativ: Et mottaksanlegg for båtseptik legges til Oppegård båthavn, etter rørføring (etablering av kommunalt avløpsnett) i 2018.

6) Skrågvaskeanlegg

Alger og rur fester seg lett på båtenes skrog og medfører høyere drivstofforbruk og dårligere kjøreegenskaper. For å forhindre dette behandles fritidsbåter med bunnstoff. Bunnstoffet inneholder miljøgiftige stoffer. I de senere årene er det blitt gjort en del for å fase ut noen av disse stoffene (eksempelvis tributyltinn-forbindelser, TBT), men fremdeles finnes tungmetaller som kobber og sink i bunnstoffet.

Mikroplast tilføres miljøet når båtene behandles med bunnstoff. De miljøfarlige stoffene akkumuleres i vannmasser, sedimenter og til slutt i dyr. Fiskehelsen påvirkes og gir negative effekter på bruk av fisk som menneskeføde.

Det finnes pr. nå ingen typer bunnstoff som er helt uten miljøgifter og som passer alle typer båter og båteiere.

Som et alternativ til bunnstoff kan man vaske båtens skråg for fjerning av uønsket begroing. Ad hoc-gruppen erfarte at det er to aktuelle typer skrågvaskeanlegg på markedet. Anleggene forhandles av hhv. Rentunder ("Drive-in Boatwash") og Renere Oslofjord ("Boatwasher"). Disse var invitert til møte i ad hoc-gruppen for å presentere sine løsninger og besvare spørsmål. Ad hoc-gruppen erfarte at begge løsningene tjente sitt formål med å rengjøre båtens skråg, men løsning for rensing av vaskevannet etter vask synes å være mangelfull. En del av vaskevannet blir sluppet urensset direkte ut i fjorden.

En renseløsning vil imidlertid kunne utvikles med tiden, og i påvente av dette trakk ad hoc-gruppen følgende konklusjon:

Konklusjon: Man avventer etablering av et skrågvaskeanlegg i PURA til gode renseløsninger for vaskevannet er utviklet. Imidlertid bør det ved valg av lokasjon for et mottaksanlegg for båtseptik også settes av plass til et skrågvaskeanlegg, slik at man i fremtiden har mulighet til å etablere dette.

7) Etablering og drift av mottaksanlegg for båtseptik og eventuelt skrågvaskeanlegg

Etablering og drift av mottaksanlegg for båtseptik og eventuelt et senere skrågvaskeanlegg kan ha flere løsningsmodeller. Noen aktuelle er:

- kommunene etablerer og drifter
- kommunene etablerer, kommersiell aktør drifter
- kommersiell aktør etablerer og drifter

Erfaringsinnhenting fra kommuner som har etablert mottaksanlegg for båtseptik vil være viktig i den videre prosessen. Fordeler og ulemper med ulike løsningsmodeller må identifiseres, og avgjørelse ift. hvordan PURAs eierkommuner velger å etablere og drifte bør tas på denne bakgrunn.

Mottaksanleggene på Nesodden ble etablert av og driftes av kommunen. Kommunen sier de har god erfaring med dette.

Marinaer vil også kunne bidra i den daglige driften av mottaksanleggene.

Konklusjon: I den videre prosessen mot etablering av mottaksanlegg for båtseptik gjøres en grundig erfaringsinnhenting fra kommuner som har erfaring med dette. På bakgrunn av denne erfaringsinnhenting avgjøres det hvordan PURAs eierkommuner velger å etablere og drifte anlegget.

Spesielt tas erfaringer fra Nesodden kommune inn i det videre arbeidet mot en valgt løsningsmodell for PURA.

8) Innføring av forbud ved forskrift - erfaringer fra Nesodden

I "Forskrift om forbud mot utslipp av septik i sjøområder fra skip inkl. fritidsfartøy m.m. i Nesodden kommune" (vedlegg 3) beskrives virkeområde, formål, definisjoner, ansvar, hva forbudet omfatter, myndighet, forurensningsgebyr, straff og ikrafttredelse.

I Nesodden kommunes forskrift anføres det at "for å sikre at bestemmelsene i denne forskriften blir gjennomført, kan Sjøfartsdirektoratet eller den Klima- og miljødepartementet bemyndiger fastsette tvangsmulkt til staten i medhold av forurensningsloven § 73, eller overtredelsesgebyr til kommunen i medhold av lov om skipssikkerhet §§ 55 og 56".

Konklusjon:

Nesodden kommunes forskrift benyttes som juridisk forankring av forbudet mot tømning av båtseptik i PURA. Den enkelte kommune gjør de nødvendige tilpasninger/justeringer i teksten. Forskriften legges ut på høring iht. gjeldende prosedyrer.

9) Økonomi – finansiering

a) Kostnader ved etablering og drift av et mottaksanlegg for båtseptik

I følge informasjon innhentet fra Frogn kommune er investeringskostnaden for en tømmestasjon ca. kr. 60.000. Siden det anbefales et mottaksanlegg der septiken pumpes direkte til kommunalt avløpsnett (punkt 5 a) vil det ikke være kostnader forbundet med driften, ut over generelt vedlikehold.

b) Finansiering

Ad hoc-gruppen stilte følgende spørsmål: Kan utgifter for etablering og drift av et mottaksanlegg for båtseptik (ev. i kombinasjon med et skrågvaskeanlegg) finansieres med inntekter fra kommunale gebyrer?

Følgende undersøkelser er gjennomført:

- [artikkel i Norsk Vann Bulletin 4/2012](#), s 22: Tolking av forurensningsloven.

Konklusjon: Kostnadene for investering og drift av et mottaksanlegg for båtseptik kan dekkes gjennom avfallsgebyret i kommunene.

- høringsdokument fra Miljødirektoratet i 2013: Forslag til endring av forurensningsloven om finansiering av opprydding i forsøpling. Her ville det vært naturlig å ta inn en presisering vedr. finansiering av investering og drift av mottaksanlegg for båtseptik.

- i dag på [Lovdata](#) ser vi ingen justering av den aktuelle paragrafen, § 26 i Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven).

Ad hoc-gruppen rettet en henvendelse til artikkelforfatteren i Norsk Vann Bulletin 2012 Terje Farestveit, Miljødirektoratet. Han bekrefter at det ikke har skjedd noen regelendring på området, men sier at det er en juridisk holdbar løsning å finansiere mottaksanleggene for båtseptik via avfallsgebyret.

Det forventes at § 26 i Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) oppdateres med disse bestemmelsene ved neste endring.

Konklusjon:

Kommunene kan finansiere etablering og drift av mottaksanlegg for båtseptik via avfallsgebyret. Dette er avklart med Miljødirektoratet ved mailkommunikasjon 19.06.2017.

I den videre prosessen gjøres en endelig juridisk avklaring av dette.

10) Forslag til vedtak

1) Kommunene Ås, Frogn, Oppegård og Nesodden forbyr utslipp av båtseptik fra fritidsbåter fra og med 01.07.2018.

2) Vedlagte forskrift tilpasses kommunene og sendes ut på høring

3) Mottaksanlegg for båtseptik bør være i drift innen forbudet mot tømning av septik i sjø innføres. Et mottaksanlegg med kommunal løsning etableres innerst i Bunnefjorden. Finansieringsløsning utarbeides og beliggenhet, etablering og drift av mottaksanlegget utredes. Kommunene Ås, Frogn, Oppegård og Nesodden går i dialog med marinaene innerst i Bunnefjorden om mottaksanlegg.

I tilknytning til dette anlegget vurderes også etablering av et anlegg for skrågvask. Det videre kommunale samarbeidet koordineres av PURA.

11) Vedlegg

1 – Opprop fra vannområde Horten – Larvik: Tømning av septik fra fritidsbåter. 16.02.2016.

2 – Brev fra Sjøfartsdirektoratet av 30.05.2012: Kloakkutslipp fra fritidsfartøy – informasjonsskriv.

3 – Forskrift om forbud mot utslipp av septik i sjøområdet fra skip inkl. fritidsfartøy m.m. i Nesodden kommune.